Benedek Szabolcs

Történelem műanyag szatyorban

Egy 1956-os újsággyűjteményről

FEUILLETON - LXII. évfolyam, 42. szám, 2018. október 19.

A gyűjtemény első darabja 1953. március 6-ai keltezésű, a *Szabad Nép* egyetlen lapból álló, üres hátoldallal megjelent különkiadása, amely a Szovjetunió Kommunista Pártjának patetikus és terjedelmes közleményén keresztül tudatja a magyar dolgozókkal, hogy J. V. Sztálin meghalt. Az újság innentől fogva egészen a temetésről tudósító március 10-i számmal bezárólag gyászkerettel jelenik meg, és azt is csak ezen az utolsó napon engedi meg magának, hogy legutolsó hasábjain két olyan rövid cikk is helyet kapjon, amelyek nem közvetlenül a gyásszal foglalkoznak (az egyik a koreai néphadsereg főparancsnokságának közleménye, a másik pedig hír arról, hogy Budapestre érkezett a szovjet röplabda-válogatott). Addig viszont még a nőnapi köszöntő is Sztálinról szól, nem beszélve a megrendült közlemények és a vállalati munkafelajánlások mellett minden lapszámban fölbukkanó versekről vagy tárcákról.

Sok egyébhez hasonlóan nem tudom azt se, hogy ismeretlen ismerősöm a jövőből valamit megsejtvén ekkor látott-e neki majdani gyűjteménye összeállításának, avagy később, válogatás nyomán formálódott ilyenné a kompozíció, mindenesetre az időben következő darab, a *Tartós békéért, népi demokráciáért!* elnevezésű újság 1956. február 19-ei száma teljes terjedelmében hozza Hruscsovnak az SzKP XX. kongresszusán elhangzott, a sztálini bűnöket leplezni kívánó beszédét. A furcsa című hetilapot Bukarestben adta ki a Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodája: lehetséges, hogy ismeretlen ismerősöm párttag volt, ezért érezte megőrzendőnek és jutott hozzá e lap több számához is?